

Roosevelt, Edison, Jackie Coogan, Rothermere és Mária Orska - Pesten

Világhírességek nevei a dunaparti szállodák vendégkönyvében

Alig néhány éve, hogy Budapest európai értelemben vett világváros és idegenforgalmi tényezője lett. Hiszen békében még ritkaságszámba ment az idegen a magyar fővárosban.

Mostanában azonban márciustól októberig özönlenek az idegenek Budapestre. Beszéljenek hát a Dunakorzó európai hírű szállodái; beszéljenek az aranykönyvek, a félve őrzött „Livre d'or”-ok, amelyek vagyontérő autogramjai Budapest egész fejlődését, egész fiatalágát tárják fel, ha az ember átlapozza őket.

Itt van mindjárt egy darab történelem, a Hungária Nagyszálló két, díszes kötésű albuma. Az elsőben, a régi „Livre d'orban”

az első bejegyzés 1890-ből való: „Ottó.”

A legendáshírű főherceg, Európa egyik legszebb férfia, az utolsó magyar király, IV. Károly apja...

Itt szállott meg Theodore Roosevelt, Thomas A. Edison és Mark Twain.

Az angolok közül Sir Arthur Conan Doyle. A világhírű olaszokat Giacomo Puccini képviseli, a svédeket Sven Hedin, a magyarokat Stefánia főhercegnő, Ferenczy Ida és — „dr. Jókai Mór és neje.”

Ez még a boldog béke.

A háború után

Itt lakott René Bourbon-pármái herceg,

aki akkoriban sokat járt Budapestre... Itt találjuk Seipel prelátus, osztrák kancellár nevét, rögtön utána Alexander Moissi következik, Sir Eric Drummond, népszövetségi főtitkár után His Highness Maharajah Ranbi Singh, Ramsay MacDonald angol miniszterelnök, majd egy csomó világhírű művész: Titta Rufo, Jeritza, Benjamino Gigli, Toscanini, Lauri-Volpi, Dekobra és — Bleichröder báróné, más néven Orska Mária...

A Ritz vendégkönyvében, ha lehet, még szenzációsabb nevek szerepelnek. Itt lakott Lehar Ferenc, Kálmán Imre, Toscanini, Tauber Richard, Claudia Victrix és férje Jean Sapéne, Chiappe párizsi rendőrfőnök, Hempel Frieda, Hansi Niese, lady Diana Mauners, Bronislaw Hubermann, Alice Nikitina, Emil Jannings, Strauss Richard, Klemperer, Bruno Walter,

Marinetti, Jan Kiepura, Ronald Colman és — Jackie Coogan.

A maharadzák közül Saadal Ali Khan, a ra-

purai rádza, a kaportalai és a gockwarei maharadzák, valamint Ismail Stdky pasa, egyiptomi miniszter is. Itt szállt meg 1929-ben Venizelos görög miniszterelnök, Juan Ramon Capablanca, a sakk exvilágbajnoka, Voronoff tanár, Sixtus pármái herceg több ízben, Portes-Gil, volt mexikói köztársasági elnök, Esmond Harmsworth, XIII. Alfonz spanyol exkirály, Clara Stinnes, Stinnes Hugo leánya, a Yappuri rádza, lord Baden-Powell, a világ főcserkésze és

két szenzációsan érdekes személyiség: Mrs Woodrow Wilson, az Egyesült-Államok volt elnökének özvegye, aki 1926-ban járt Budapestben és — lord Rothermere, aki 1927-ben sajtóközleg ezt írta be a Duna-palota aranykönyvébe: „Rothermere, Daily Mail, London, 1927”.

A Bristol vendégkönyvében is érdekes nevek szerepelnek. Így pl. Tito Schipa, Teiko Kiwa, a világhírű japán „Pillangó kisasszony”, Loucheur, Franciaország egykori gazdasági diktátora, Mária Habsburg főhercegnő,

Vilmos német herceg,

A Carlton «Aranykönyvé»-ben a békebeli előkelőségek szerepelnek leginkább. A megszállhatatlan Hohenlohe-k, Lichtenstein-ek, Odescalchi-k és Ratibor-ok után itt találjuk a békeidők egyik legismertebb gavalérjának, Don Miguel de Braganza autogramját és egy csomó orosz arisztokrata után egy lila tintával írt, feltűnően karakterisztikus aláírás következik:

Eleonora Duse, 1907 március...

Ugyanebben az évben érte emlékezetes, — talán életének egyetlen — bukása: Caruso. Energiikus, érdekes betűi ott láthatók a könyvben 1907 októberi keltezéssel. Többé nem jött Budapestre... Az 1909-es év legérdekesebb neve Blieriot... «Murány grófja», azaz a bulgár király után 1910-ben Kurz Selma, majd egy rossz emlékü név: Tschirsky, a bécsi orosz nagykövet, Pflanzler-Baltin hadseregparancsnok és Steiner-Stöger közös hadügyminiszter nevei jelzik a háborút. Érdekes, hogy már a békében is volt Budapestnek maharadzája, az 1911-ben itt járt Naurob Sultan Jahan Bagum személyében.

De ki tudná felsorolni azt az ezernyi szenzációs nevet, amelyeknek viselői érdekessé, színessé tették az évek során Budapest életét? Ki tudná elszámlálni a nagy revüszatórok, sportcsillagok, világhírű muzikusok hosszú sorát, akik a művészek és királyok stereotip „örömmel jöttem városukba” kezdetű közhellyel érkeztek Budapestre és őszinte barátokként vilték magukkal a sok, elbűvölő pesti emléket?

Büszkék lehetünk: Budapest ma Európa egyetlen metropolisa, amelynek idegenforgalma egyre növekszik, akkor, mikor Párizs, Rómáé, Nápolyé és Sevilláé egyre csökken!

Lánczy Péter